

A Győri Ítéltábla a pártfogó ügyvéd által képviselt **felperesnek** az Országos Bírósági Hivatal által képviselt **I.r.**, **II.r.** és a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium által képviselt **III.r. alperesek** ellen kártérítés iránt a Tatabányai Törvényszék előtt folyamatba tett perében Tatabányán, 2016. évi december hó 7. napján 13.P.20.386/2016/22. szám alatt hozott ítélet ellen a felperes részéről 23. és Pf.14. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 nap alatt megfizetni a III.r. alperesnek 10.000,- (tízezer) Ft másodfokú perköltséget.

A felperesnek az előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelmét elutasítja.

Az ítéltábla megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban a felperes 100%-os arányban peresztes lett.

Köteles a felperes az illetékes adóhatóság felhívásában írt időben és módon megfizetni az államnak 800.000,- (nyolcszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében 10.000.000,- Ft bírósági jogkörben okozott kár megfizetése iránt indított pert az I. és II.rendű alperesek ellen. Keresetében kérte, hogy a bíróság „tiltsa el az alpereseket attól, hogy a fogyatékos, anyagilag ellehetetlenült embereket megalázzák, hátrányos megkülönböztetést alkalmazzanak, az igazságszolgáltatásból kirekesszék, visszaéljenek hatalmukkal”.

A III.r. alperest 1,- Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni. Kérte arra való kötelezését, hogy „biztosítsák a fogyatékossgal élő személyek számára is az igazságszolgáltatáshoz való jogukat, ne kínozzák meg, ne tehessék szándékosan nyomorékká, ne okozzanak maradandó egészségkárosodást bíró bírósági eljárási illetékekkel, biztosítsák az esélyegyenlőséget a bíróságokon”.

Hivatkozott arra is, hogy az I.rendű alperes a P.../2013. számú alapügyben az ítélet elleni fellebbezését azért utasították el, mert nem volt pénze megfizetni a pártfogó ügyvéd kirendelésének költségét.

Az I.r. és II.r. alperesek ellenkérelmükben a felperes keresetének elutasítását kérték arra hivatkozással, hogy a felperes az általa jogszabálysértőnek tartott bírósági határozat ellen nem élt fellebbezéssel. Ezért a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének a Ptk. 349. § /1/ bekezdése szerinti különös törvényi feltétele hiányzik.

A III.r. alperes is a felperes keresetének elutasítását és perköltség megállapítását kérte. Hangsúlyozta, hogy közte és a felperes között jogviszony nem állt fenn. Rámutatott, hogy a felperes a jogalkotás és a jogalkalmazás minőségét sérelmezte. Az állam közjogi feladatainak ellátása során csak közjogi jogviszony jön létre az állampolgár és az állam között, de nem az állam, hanem a közjogi szervezetrendszer tagjai felelhetnek önálló jogi személyiséggel. Hangsúlyozta, hogy az államot mögöttes felelősség sem terheli.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította, egyben kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a III.r. alperesnek 10.000 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 600.000 forint illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolása szerint a jogvita elbírálására a 2013. évi V. törvénynek (Ptk.) a 6:549. § /1/ bekezdése, a 6:518. §-a, a 6:519. §-a az irányadó.

Kiemelte, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének előfeltétele az, hogy az állított kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati eszköz, azaz a fellebbezés igénybevételre kerüljön.

Megállapította, hogy az ítélet ellen fellebbezést elutasító végzés jogerőre emelkedett, a felperes az ítélet ellen fellebbezéssel saját hibájából nem élt. Ez a mulasztás már önmagában kizárja az I.r. és II.r. alpereseknek a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősségét.

Ezen ok miatt az elsőfokú bíróság a kártérítés általános feltételeit, így az esetleges jogellenes magatartást, a kárt és a kettő közötti okozati összefüggést nem vizsgálhatta.

Hangsúlyozta, hogy a felperesnek a hivatkozott ítélet elleni fellebbezését az I.r. alperes azért utasította el, illetve a végzést a II.r. alperes azért hagyta helyben, mert a felperes a jogszabály által kötelezően előírt jogi képviseletről saját hibájából adódóan nem gondoskodott.

Kiemelte, a felperes tájékoztatást kapott a pártfogó ügyvéd igénybevételének lehetőségéről, továbbá maga is úgy nyilatkozott, hogy költségmentesség kedvezményével nem kíván élni.

Egyértelmű, hogy az I.r. és a II.r. alperes jogellenes magatartást nem tanúsított, kizárólag a jogszabályoknak megfelelően járt el. Ezért a kártérítés speciális feltételeinek hiányában azonban ez a kérdés a jelen per keretei között nem releváns. A jogszabályok értelmében közömbös, hogy a felperes a jogorvoslati lehetőségével miért nem tudott élni.

A III.r. alperes tekintetében a felperes keresete lényegében a jogalkotással, illetve annak nem megfelelő tartalmával okozott kártérítésre vonatkozott. A jogalkotással okozati összefüggésben álló károkozás az egységes bírói gyakorlat szerint a jogalkotó és a károsult között polgárjogi jogviszonyt nem hoz létre, kártérítési igény alapjául nem szolgálhat.

A III.r. alperes esetében még a mögöttes felelősség sem áll fenn, hiszen ilyen kötelezettséget kizárólag jogszabály állapíthat meg.

A felperesnek nincs alanyi joga a jogalkotóval szemben az általa állítottan elkövetett károkozó tevékenység vagy mulasztás esetén kárának megtérítését kérni.

Alapítvánul ítélte a felperesnek a Fogytékos személyek jogairól szoló ENSZ egyezményre, illetve az Európai Unió alapszerződése 2. és 3. Cikkével kapcsolatos felperesi hivatkozást is.

A perköltségről és a feljegyzett kereseti illetékről a Pp.78. § /1/ bekezdése alapján rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes személyesen fellebbezést nyújtott be. Az ítélet tábla a Pf.III..../2015/2. számú végzésével hiánypótlásra hívta fel a felperest, hogy 15 napon belül - a fellebbezés hivatalbóli elutasításának terhével - csatoljon jogi képviselőnek adott meghatalmazást figyelemmel arra, hogy az ítélet tábla előtti eljárásban a fellebbező fél részére a jogi képviselőt kötelező.

A felperes ezt követően 30 napon túl sem gondoskodott a pártfogó ügyvéd, vagy meghatalmazott ügyvéd közreműködéséről. Ezért az ítélet tábla a felperes fellebbezését az 5. sorszámu végzésével a Pp. 73/B. § /4/ bekezdése értelmében hivatalból elutasította. A végzés ellen a felperes fellebbezéssel és igazolással élt. Az ítélet tábla a Pf.III..../2017/13. számú végzésével a felperes igazolási kérelmének helyt adott és a Pf.III..../2017/5. sorszám alatt meghozott fellebbezést hivatalból elutasító végzést megváltoztatta és a fellebbezés hivatalbóli elutasítását mellőzte.

A pártfogó ügyvéddel eljáró felperes Pf.14. sorszámu fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az I.r. és II.r. alpereseket 10 millió forint nem vagyoni és 200.000 forint összegű vagyoni kártérítés megfizetésére történő kötelezését. III.r. alperes tekintetében 1 forint kártérítés megfizetésére tartott igényt. Egyben kérte az alperesek további jogsértő magatartástól, károkozástól történő eltiltását.

Fellebbezésének indokolása szerint a ...i Törvényszék formális okokra hivatkozva utasította el keresetét. Fellebbezését benyújtotta, terhére nem róható körülmény, hogy egészségi állapota miatt jogi képviselőt biztosítani nem tudta.

A ...i Törvényszék és társa alperesek ellen benyújtott keresettel a bíróság érdemben nem foglalkoztak. Eljárásuk során nem teljesítették a Pp. 2. § /1/ bekezdésében foglaltakat, és megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogát. A per során fogyatéka miatt hátrányos megkülönböztetést szenvedett, így sérült a Ptk. 2:43. § c./ pontjában nevesített emberi méltósághoz való joga is, ezzel pedig kárt okoztak.

III.r. alperes a fogyatékkal élők esélyegyenlőségét biztosítani hivatott jogalkotás körében követett el mulasztást. Ezáltal tette lehetővé az I.r. és II.r. alperesek károkozó magatartását. Mögöttes felelősségként hivatkozott az Alaptörvény XV. Cikk /5/ bekezdésében foglaltakra.

Továbbra is kérte a perben orvosszakértő kirendelését az egészségi állapotának vizsgálatára. Hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. Cikk /1/ bekezdésére, illetve XV. Cikk /2/ és /5/ bekezdésében foglaltakra.

Kérte az eljárás felfüggesztését a Pp. 155/B. § /3/ bekezdése alapján és azt, hogy az ítélet tábla a Pp. 155/B. § /1/ és /2/ bekezdése szerint az Alkotmánybíróságnál kezdeményezzen normakontrollt. Álláspontja szerint a 2003. évi LXXX. törvényben nem található semmilyen rendelkezés a fogyatékkal élők helyzetének megkönnyítésére, a pártfogó ügyvéd igénybevételére vonatkozó kérelem előterjesztésére és a jogi segítő kiválasztása, megbízása tekintetében. Előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelmet is előterjesztett.

Az I.r. és II.r. alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték annak helyes indokai alapján. Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú ítélet

megalapozott, az abban foglalt döntés a jogszabályoknak mindenben megfelel. Az alperesek jogellenes magatartást nem tanúsítottak, a felperes pedig a jogorvoslati jogát nem merítette ki.

III.r. alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Igényt tartott a másodfokú perköltség (jogtanácsosi munkadíj) megfizetésére.

Kiemelte, hogy az elsőfokú ítélet megalapozott és jogszerű. Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetése is helytálló.

A fellebbezés nem tartalmaz olyan tényelőadást, amely alapot adna az elsőfokú ítélet megváltoztatására.

Hivatkozott arra, hogy a felperesnek az Alkotmánybírósági eljárás és az Európai Unió Bírósága előtti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó kérelme a Pp. 235. § /1/ bekezdése alapján nem teljesíthető. Ilyen kérelmet a felperes az elsőfokú eljárásban nem terjesztett elő.

Ezen túlmenően az előzetes döntéshozatali eljárás tekintetében kiemelte, hogy a felperes által feltett kérdés nem felel meg az EUMSZ 267. Cikk a./ illetve b./ pontjába foglaltaknak, így ez érdemben nem teljesíthető. Jelen esetben nem a közösségi jog értelmezéséről van szó.

Az ítéletábra a fellebbezést a Pp. 256/A. § /1/ bekezdés f./ pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el és az alábbiak szerint alaptalannak ítélte.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 206. §-ában foglalt elveknek megfelelően értékelve megalapozott tényállást állapította meg, az ebből levont jogi következtetése, érdemi döntése is helytálló. Az ítéletábra mindenben osztotta az elsőfokú bíróságnak az ítélet indokolásában kifejtett jogi álláspontját, azt megismételni nem kívánja. A fellebbezésben felhozott érvekre figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

Az ítéletábra álláspontja szerint a perbeli jogvita elbírálására az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított Ptk. 6:549. § /1/ bekezdése, 6:518. § és 6:519. §-ai az irányadók.

A felperes által a fellebbezésében előadott Pp. 2. § /1/ bekezdése, a Ptk. 2:43. § c./ pontja, és a Ptk. 2:42. § /2/ bekezdésében foglalt jogszabályi előírások, a Pp. 247. § /1/ bekezdése értelmében nem vehetők figyelembe, mivel a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet.

Az új Ptk. 6:549. § /1/ bekezdésében szabályozott bírósági jogkörben okozott kárról akkor lehet szó, ha az igazságszolgáltatás gyakorlásával, tehát a bíróság feladatainak teljesítése körében megvalósított tevékenységgel vagy mulasztással okozati összefüggésben keletkezett.

A felhívott jogszabály egyértelművé teszi, hogy a felperesnek a rendes jogorvoslatot ki kell merítenie, ezt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság is. Nem vitásan rendes jogorvoslatnak minősül a fellebbezés is. E körben egyértelmű a bírói gyakorlat abban, hogy a fél csak akkor meríti ki a rendes jogorvoslatot, ha annak érdemi elbírálására sor kerül. Ha a bíróság hiánypótlásra szólította fel és annak nem vagy, nem megfelelően, illetőleg nem határidőben tett eleget, azt úgy kell tekinteni, hogy a fél a rendes jogorvoslatot nem vette igénybe.

A fentiek alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes ítélet elleni fellebbezése azért került elutasításra, mert a hiánypótlási kötelezettségének a felperes saját hibájából

nem tett eleget. Azt is megalapozottan állapította meg, hogy ez önmagában kizárja az I.r. és II.r. alperesekkel szemben a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősség megállapítását.

Ezért helyesen járt el, amikor a kártérítés felelősség általános feltételeit: a jogellenes magatartást a kárt és a kettő közötti ok-okozati összefüggés nem vizsgálta.

Kiemeli az ítéletábra, hogy az I.r. és II.r. alperes tekintetében a felperes által hivatkozott eljárásban jogellenes magatartás nem állapítható meg. Az I.r. és II.r. alperesek a jogszabályban előírt kötelezettségüknek tettek eleget, amikor a felperes hiányos fellebbezését hiánypótlásra visszaadták a kötelező jogi képviselő hiánya miatt. Ezen hiánypótlásnak azonban a felperes nem tett eleget. Ekörben az nem vizsgálható, hogy a felperes miért nem teljesítette a hiánypótlási kötelezettségét, az általa felhozottak a mentesülésre nem alkalmasak.

A III.r. alperes tekintetében is alaptalan a felperes fellebbezése. Az új Ptk. sem tartalmaz kifejezett rendelkezést a jogalkalmazással okozott kárért való felelősség tekintetében. A jogalkotáshoz kapcsolódó felelősségre a közjog, az alkotmányjog szabályai vonatkoznak, ezért ezen a jogalapon polgárjogi kártérítési igény nem érvényesíthető. Polgári bíróság nem állapíthatja meg, hogy a jogalkotó a jogalkotás sérelmezett elmulasztásával jogellenességet követett el. Így helyes az elsőfokú bíróság III.r. alperessel szembeni elutasító döntése.

Alaptalan a felperesnek a szakértő kirendelésre vonatkozó fellebbezése, mivel a Pp. 177. § /1/ bekezdésében meghatározott törvényi feltételek hiányában a szakértő kirendelésére jogi lehetőség nincs.

Nem alapos az előzetes döntéshozatali eljárásra vonatkozó felperesi fellebbezési érvelés.

A Pp. 155/A. §-a kimondja, a bíróság Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben foglalt szabályok szerint kezdeményezheti.

Az ítéletábra elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. Cikk /2/ bekezdése alapján az előterjesztési kötelezettsége fennáll-e. Az EUMSZ 267. Cikk /2/ bekezdése szerint ezen eljárás kezdeményezésére akkor kerülhet sor, ha az Európai Unió Bíróságától a konkrét jogvita eldöntése szempontjából lényeges uniós jogszabály értelmezése szükséges.

Ezért nem kezdeményezhető ezen eljárás annak értelmezését kérve, hogy a 2003. évi LXXX. törvény és a Pp. norma anyaga összhangban van-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. Cikkében foglaltakkal.

A fentiek alapján az ítéletábra álláspontja szerint az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének feltételei nem állnak fenn.

Alaptalan a felperesnek az eljárás felfüggesztésére és az Alkotmánybírósági normakontroll elrendelésére vonatkozó fellebbezése sem.

A Pp. 155/D. § /1/ bekezdése kimondja, a bíróság az Alkotmánybíróságnak jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezet szabályozó eszköz, vagy jogegységi határozat alaptörvény ellenességének megállapítására, továbbá a nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból, vagy kérelemre kezdeményezhető.

A /2/ bekezdés értelmében a bíróság az /1/ bekezdés szerinti eljárását az a fél, vagy a beavatkozó kezdeményezheti, aki szerint a folyamatban lévő ügyében alkalmazandó jogszabály Alaptörvény ellenes, vagy nemzetközi szerződésbe ütközik.

A fenti jogszabályi rendelkezés és az Alkotmánybíróság 32/2011. (V.5.) AB határozata értelmében a jogintézmény a bírósági szervezeti hierarchiától független eszköz a bíró kezében, amennyiben az előtte folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály alkotmányossága tekintetében aggálya támad.

Az utólagos normakontrollra irányuló bírói kezdeményezés a bírói függetlenség eleme, a bíró utólagos normakontroll iránti indítvány előterjesztésére nem kötelezhető.

Az ítéletábra a felperes által előterjesztett normakontroll iránti kérelmet nem találta alaposnak, mivel a felperes által előadott alkotmányos aggályait nem osztotta.

Mindezen indokok alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

A perben a fellebbezési érték 10 millió forint volt, ez alapján a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték az Itv. 46. § /1/ bekezdése értelmében 800.000 forint. A per tárgyi illetékfeljegyzési jogos, a felperes költségkedvezményben nem részesült, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § /2/ bekezdése és 15. § /1/ bekezdése alapján a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a felperes köteles megfizetni.

Az ítéletábra a Pp. 78. § /1/ bekezdése értelmében kötelezte a teljes egészében pervesztes felperest a III.r. alperes felmerült másodfokú perköltségének a megfizetésére. Az I.r. és II.r. alperesek tekintetében költség nem merült fel, ezért e tárgyban az ítéletábra nem rendelkezett.

A pártfogó ügyvédi díj viselésére vonatkozó rendelkezése a Pp. 87. § /2/ bekezdésén alapul.

Győr, 2017. május 29.

. Havasiné dr. Orbán Mária sk. a
tanács elnöke. Vass Mária sk. előadó
bíró. Világi Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó